

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 11 gusht 2014
Nr. ref.: RK695/14

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI47/14

Parashtrues

Mustaf Zejnullahu

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 89/2013, të 8 tetorit 2013

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

- Kërkesa është dorëzuar nga z. Mustaf Zejnullahu nga Ferizaj (në tekstin e mëtejmë: parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kérkesës e konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 89/2013, të 8 tetorit 2013, i cili i ishte dorëzuar më 15 nëntor 2013, lidhur me Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, Ac. nr. 361/2011, të 13 nëntorit 2011, dhe me Aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Ferizaj, C. nr. 305/02, të 19 janarit 2011.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimeve të gjykatave të rregullta të Kosovës, të cilat pretendohet “*t'i kenë shkelur të drejtat e parashtruesit të kérkesës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm dhe të drejtën përmbrojtje të pronës së tij*”.
4. Në këtë drejtim, parashtruesi i kérkesës pretendon shkeljen e nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe nenin 46 [Mbrojta e Pronës] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës.

Baza juridike

5. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Kushtetuta), nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejmë: Ligji) dhe në rregullin 56 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 14 mars 2014, parashtruesi i kérkesës e dorëzoi kérkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Gjkata).
7. Më 1 prill 2014, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin Nr. GJR. KI47/14, caktoi gjyqtarin Ivan Čukalović gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin Nr. KSH. KI47/14, caktoi Kolegin shqyrtyes, të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Snezhana Botusharova dhe Arta Rama-Hajrizi.
8. Më 8 maj 2014, Gjkata e njoftoi parashtruesin e kérkesës për regjistrimin e kérkesës. Të njëjtën ditë, një kopje e kérkesës i është dorëzuar Gjykatës Supreme të Kosovës.
9. Më 26 qershor 2014, Kolegi shqyrtyes e shqyrtoi raportin e gjyqtarit rapportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kérkesës.

Përbledhja e fakteve

10. Më 12 shtator 2008, Komuna e Ferizajt kishte parashtruar padi në Gjykatën Komunale në Ferizaj, në mënyrë që ta detyrojë parashtruesin e kérkesës që ta

lirojë dhe t'ia kthejë Komunës së Ferizajt në posedim paluajtshmërinë në vendin e quajtur "Saraishte".

11. Më 19 janar 2011, Gjykata Komunale në Ferizaj, me Aktgjykimin C. nr. 305/02: i) e aprovoi padinë e Komunës së Ferizajt si të bazuar në ligj, ii) vërtetoi se parashtruesi i kërkesës në mënyrë të kundërligjshme dhe pa bazë ligjore është duke e ushtruar posedimin faktik të paluajtshmërisë (ngastra kadastrale nr. 486/4), pronë e Komunës së Ferizajt, iii) e obligoi parashtruesin e kërkesës që t'ia kthejë në posedim Komunës së Ferizajt paluajtshmërinë e përmendur, dhe iv) e refuzoi në tërësi kundërpadinë e parashtruesit të kërkesës, në të cilën pretendonte se ai e kishte fituar posedimin mbi paluajtshmërinë, në bazë të parashkrimit ose të drejtën e shfrytëzimit të përhershëm të paluajtshmërisë si kërkesë alternative.
12. Më 13 nëntor 2012, Gjykata e Qarkut në Prishtinë, me Aktgjykimin Ac. nr. 361/201, vendosi si në vijim:

"REFUZOHEȚ ankesa e të paditurve- kundërpaditësve NT "MODA" në Ferizaj me pronarë Mustafë Zejnallahu, nga Ferizaji, si e PATHEMELTË, ndërsa aktgjykimi i Gjykatës Komunale në Ferizaj, C. nr. 305/02 i dt. 19.01.2011, VËRTETOHEȚ".

13. Më 8 tetor 2013, Gjykata Supreme e Kosovës, me Aktgjykimin Rev. nr. 89/2013, përcaktoi:

"REFUZOHEȚ si i pabazuar revizioni i të paditurës-kundërpaditëses, të paraqitur kundër aktgjykimit të Gjykatës së Qarkut në Prishtinë, AC. nr. 361/2011 datë 13. 11 .2012".
14. Në aktgjykimin e lartcekur, Gjykata Supreme e Kosovës arsyetoi më tej:

Nga shkresat e lëndës del se paditësja-kundërpaditura me padi kërkon dorëzimin të paluajtshmërive të regjistruar si ngastër kadastrale 486/4 dhe 586/1 e që këto paluajtshmëri në vitin 1983 i janë dhënë në shfrytëzim organizatës Kontraktuese "Univerzal" (në tekstin e mëtejmë: OK "Univerzal") në Ferizaj për ushtrimin e veprimtarisë së konfeksionit, ndërsa në periudhën prej vitit 1990 gjer në hyrjen e forcave të NATO-s në Kosovë, këto janë shfrytëzuar nga regjimi serb për vendosjen e refugjateve serb. Pas mbarimit të luftës në Kosovë, i padituri Mustafë Zejnallahu ka hyrë në posedim të kësaj paluajtshmërie. Pronari i paditurës- kundërpaditëses Mustafë Zejnallahu pretendon se këto paluajtshmëri i ka marrë në shfrytëzim me kompensim dhe në bazë të parashkrimit fitues ka filluar të drejtën e pronësisë në këto paluajtshmëri.

Duke marrë parasysh këtë gjendje të vërtetuar faktike gjykatat e instancës më të ulët drejt kanë zbatuar të drejtën materiale kur kanë aprovar kërkesëpadinë e paditës-kundërpaditës dhe kanë refuzuar kërkesën nga kundërpadia e të paditurës-kundërpaditëses. Kjo nga arsyaja se të drejtën e shfrytëzimit të përhershëm në këto ngastra kontestuese nga ana e të ushtrimit të veprimtarisë të ndërmarrjes kontraktuese në fjalë.

Në periudhën prej 1990 gjer në përfundim të luftës në Kosovë, është shfrytëzuar nga regjimi serb për vendosjen e refugjatëve serb dhe pas

mbarimit tē luftës ne posedim tē saj ka hyrë pronari i paditurës-kundërpaditëses Mustafë Zejnnullahu, në tē cilën ushtron veprimitarë e NT "Moda". Kjo paluajtshmëri në evidencën kadastrale evidencoitet si pronësi shoqërore në emër tē paditësit. Në bazë tē nenit 20 tē Ligjit Themelor mbi marrëdhëni pronësore-juridike është përcaktuar se baza për përfitimin e pronësise është ligji, puna juridike dhe trashëgimia. Dhomës së Posaçme tē Gjykatës Supreme të Kosovës, e paditura-kundërpaditësa nuk kanë asnjë nga këto baza tē fitimit tē pronësisë në paluajtshmërinë kontestuese.

Paluajtshmëria kontestuese është dhënë në shfrytëzim tē përhershëm NK "Univerzal" e jo NT "Moda", prandaj eshtë vlerësimi i drejtë i gjykatave tē instancës me tē ultë se nuk ka kontinuitet juridik në mes tē NK "Univerzal" dhe NT "Moda" dhe se kjo e fundit është subjekt i ri juridik.

Janë tē pabazuara thënet e revizionit tē paditurës-kundërpaditëses se paditësja tē gjitha ndryshimet qe i ka bërë ne kadastër sa i përket paluajtshmërive kontestuese i ka bërë në bazë tē Bordit tē drejtorëve dhe tē njëtin Gjykata Supreme e Kosovës e ka anuluar, nuk ka ndikim në vendosjen ndryshe në këtë çështje juridike, nga arsyaja se tjetërsimi i pasurisë së paluajtshme nga pronësia shoqërore bëhet me ankand publik dhe në bazë tē nenit 9 tē Ligjit mbi qarkullimin c paluajtshmërive të Kosovës ("Fletorja Zyrtare KSAK 45/81,29/86 dhe 28/88) është përcaktuar se kontrata mbi tjetërsimin e paluajtshmërisë kontestuese nga pronësia shoqërore kundër dispozitës në fjalë është nule. Te e paditura-kunderpaditësa në asnjë bazë juridike nuk është bartë e drejta e pasurisë në paluajtshmërinë kontestuese por e drejta e shfrytëzimit dhe atë në NK "Univerzal" e cila si subjekt juridik nuk ekziston më.

Pretendimet e parashtruesit tē kërkesës

15. Parashtruesi i kërkesës pretendon se gjykatat e rregullta kanë shkelur parimin e barazisë së armëve, se procedurat janë vonuar, dhe se pretendimet e tij kryesore nuk janë marrë parasysh.
16. Parashtruesi i kërkesës i ka bashkëngjitur edhe këto vendime: Vendimin e Gjykatës Ekonomike të Qarkut, St. nr. 1/88, tē 24 dhjetorit 1991, Vendimin e Gjykatës Ekonomike të Qarkut, SA. nr. 1/88, tē 29 shtatorit 1988, Vendimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Pr. nr. 414/88, tē 29 korrikut 1988, Vendimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Pr. nr. 571/89, tē 7 qershorit 1989, Vendimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, A. nr. 251/2002, tē 16 dhjetorit 2004, Aktgjykimin A. nr. 1336/89 të Gjykatës Supreme të Kosovës, tē 15 marsit 1990, Vendimin 01. nr. 463-22 të Komunës së Ferizajt, tē 28 shtatorit 1983, Vendimin 04. nr. 464-12/84 të Komunës së Ferizajt, tē 21 dhjetorit 1984, Vendimin 05 nr. 351-436-83 të Komunës së Ferizajt, tē 26 dhjetorit 1984.
17. Parashtruesi i kërkesës pretendon se gjykatat e rregullta në Kosovë kanë shkelur nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe tē Paanshëm], nenin 46 [Mbrojtja e Pronës], nenin 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës, nenin 6 (E drejta për një proces tē rregullt), nenin 1 të Protokollit 1 (Mbrojtja e pronës) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejmë: Konventa), dhe nenin 7 (Barazia para ligjit), nenin 10 (E drejta për gjykim tē

drejtë) dhe 17 (Mbrojtja e pronës) të Deklaratës Universale për të Drejtat e Njeriut.

Pranueshmëria e kërkesës

18. Gjykata vëren se, në mënyrë që të jetë në gjendje të gjykojë për kërkesën e parashtruesit, ajo duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka plotësuar kërkesat e parapara me Kushtetutë, të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.

19. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, i cili parasheh:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

20. Përveç kësaj, Gjykata i referohet nenit 49 të Ligjit, i cili parasheh:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor. Në të gjitha rastet e tjera, afati fillon të ecë në ditën kur vendimi ose akti është shpallur publikisht. Nëse kërkesa është e drejtuar kundër një ligji, atëherë afati fillon të ecë që nga dita kur ligji ka hyrë në fuqi”.

21. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës i ka shteruar të gjitha mjetet juridike në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës dhe ka paraqitur kërkesën brenda afateve ligjore të përcaktuara me nenin 49 të Ligjit.

22. Gjykata, gjithashtu, merr parasysh rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës, i cili parasheh:

“(1) Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

...

(c) kërkesa nuk është qartazi e pabazuar”.

23. Në rastin konkret, Gjykata vëren se gjykatat e rregullta kanë dhënë: i) shpjegime koherente në lidhje me vazhdimësinë juridike të personave juridikë, ii) bazën ligjore për fitimin e pronës, dhe iii) u janë përgjigjur çështjeve kyçe të çështjes juridike, të cilat pretendimet e parashtruesit të kërkesës i bëjnë të pabazuara.

24. Për më tepër, Gjykata vëren se pretendimet e parashtruesit lidhur me shkeljen e barazisë së armëve dhe vonesës së procedurave janë ngritur nga ai për herë të parë në këtë gjykatë dhe jo në gjykatat e rregullta. Për më tepër, Gjykata konsideron se një periudhë kohore prej 3 (tri) vjetësh për zhvillimin dhe përfundimin e procedurave gjyqësore në tri shkallë të gjykatave të rregullta kompetente nuk i bën ato të tepruara dhe si të tilla ato nuk çojnë në shkelje të paragrafit 1 të nenit 6 të Konventës.

25. Sa u përket vendimeve të tjera të bashkëngjitura nga parashtruesi i kërkesës, Gjykata vëren se ato ishin nxjerrë sipas një sistemi të ndryshëm juridik, në rrethana të ndryshme dhe në një kohë kur Gjykata nuk kishte juridikSION kohor dhe si të tilla janë *ratione temporis* në papajtueshmëri me Kushtetutën, e cila ka hyrë në fuqi më 15 qershor 2008.
26. Gjykata Kushtetuese thekson se nuk është gjykatë e gjetjes së fakteve, dhe me këtë rast dëshiron të theksojë se konstatimi i drejtë dhe i plotë i gjendjes faktike është juridikSION i plotë i gjykatave të rregullta, dhe se roli i Gjykatës Kushtetuese është vetëm që të sigurojë pajtueshmërinë me të drejtat që garantohen me Kushtetutë dhe instrumente të tjera ligjore, prandaj nuk mund të veprojë si "*gjykatë e shkallës së katërt*" (shih, *Akdivar kundër Turqisë*, nr. 21893/93, GJEDNJ, Aktgjykimi i 16 shtatorit 1996, para. 65, gjithashtu *mutatis mutandis* shih, rastin KI86/11, parashtrues i kërkesës *Milaim Berisha*, Aktvendimi për papranueshmëri, i 5 prillit 2012).
27. Për më tepër, kërkesa nuk tregon se gjykatat e rregullta kanë vepruar në mënyrë arbitrale apo në mënyrë të padrejtë. Nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të zëvendësojë vlerësimin e saj të fakteve me ato të gjykatave të rregullta, dhe si rregull i përgjithshëm, është detyrë e këtyre gjykatave të vlerësojnë provat para vetes. Detyra e Gjykatës Kushtetuese është të vërtetojë nëse procedurat në gjykatat e rregullta kanë qenë të drejta në tërësinë e tyre, duke përfshirë edhe mënyrën se si janë marrë ato prova (shih rastin *Edwards kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Nr. 13071/87, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejta të Njeriut, i 10 korrikut 1991).
28. Fakti se parashtruesi i kërkesës nuk pajtohet me rezultatin e rastit, nuk mund të ngrejë në vetvete një pretendim të argumentueshmë për shkelje të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës (shih rastin *MezoturTiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë*, nr 5503/02, GJEDNJ, Aktgjykimi i 26 korrikut 2005).
29. Në këto rrethana, parashtruesi i kërkesës nuk e ka mbështetur pretendimin e tij për shkelje të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe nenit 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës, sepse faktet e paraqitura nga ai nuk tregojnë në asnjë mënyrë se gjykatat e rregullta ia kanë mohuar atij të drejtat e garantuara me Kushtetutë.
30. Rrjedhimisht, kërkesa është qartazi e pabazuar dhe duhet të deklarohet e papranueshme, në pajtim me rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës.

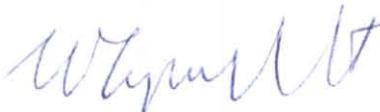
PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, me nenin 47 të Ligjit dhe me rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës, më 26 qershor 2014, njëzëri

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari rapportues

Ivan Čukalović

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese

Prof. dr. Enver Hasani